

NATURKUNSKAP 1A1

SEXUALITET OCH RELATIONER

Lärrarhandledning gällande sidorna 124-155

SEXUALITET OCH RELATIONER

Följande delar av det centrala innehållet för kursen Naturkunskap 1a1 kommer att behandlas inom avsnittet ”Sexualitet och relationer”.

- Olika aspekter på hållbar utveckling, till exempel vad gäller konsumtion, resursfördelning, mänskliga rättigheter och jämställdhet.
- Naturvetenskapliga aspekter på, reflektion över och diskussion kring normer, rörande människans sexualitet, lust, relationer och sexuella hälsa.

Området sexualitet och relationer lämpar sig inte för experiment, men passar desto bättre för enkäter och attitydundersökningar. I anslutning till de olika avsnitten har vi förslag på frågor och påståenden att ta ställning till. Dessa kan användas som underlag vid gruppdiskussioner eller i större skala som en anonym enkät för t.ex. en hel årskurs.

Forskning visar att gruppövningar kan minska det sexuella risktagandet. Särskilt verksamt är det att prata om hur man värderar risker och öva på att förhandla om skydd.

De diskussionsuppgifter som finns sist i kapitlet kan användas på olika sätt:

- Diskutera gemensamt under lektionen i anslutning till genomgång av ett avsnitt.
 - Smågruppsdiskussioner ger eleverna möjlighet att reflektera över de fakta och frågeställningar som tagits upp.
- Genomför gärna diskussioner i halvklass om det finns möjlighet.
- Uppgifterna kan även användas som inspiration vid skapande av VG- och MVG-uppgifter till prov.

3.1. Inledning, anatomi och pubertet: Sid 125-129

Mål

- Att kunna reflektera över temat med två kön och vilka likheter och skillnader som finns mellan människor och djur
- Att förstå innebörden av begreppet ”normer” och hur vi påverkas av dessa
- Att ha kunskaper om könsorganen anatomi
- Att känna till hur puberteten leder till att pojkar och flickor blir mer olika varandra

Begrepp

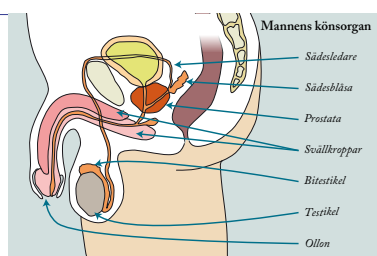
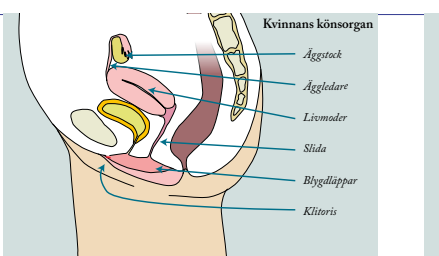
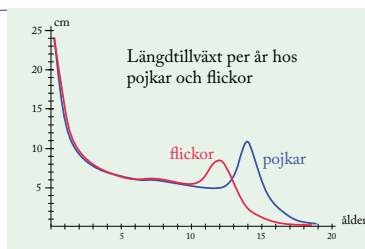
Normer, slidkrans, svällkroppar, äggledare, förhud, sädesledare, pubertet, könshormon

Bilder

- Familjebildning
- Kvinnans könsorgan
- Mannens könsorgan
- Tillväxt vid pubertet

Uppgifter

Diskussionsuppgifter: 2

3.2. Sexuell identitet och könsroller: Sid 130-133

Mål

- Att känna till vad som menas med mental könsidentitet och sexuell orientering
- Att inse att det är mycket vanligt att känna attraktion till personer av samma kön
- Att kunna diskutera skillnader mellan män och kvinnor utifrån både biologiskt och socialt kön

Begrepp

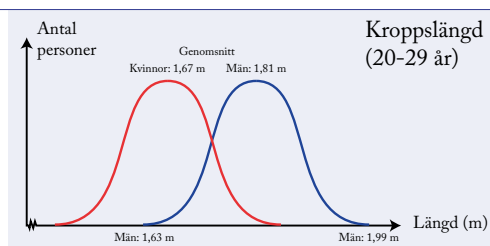
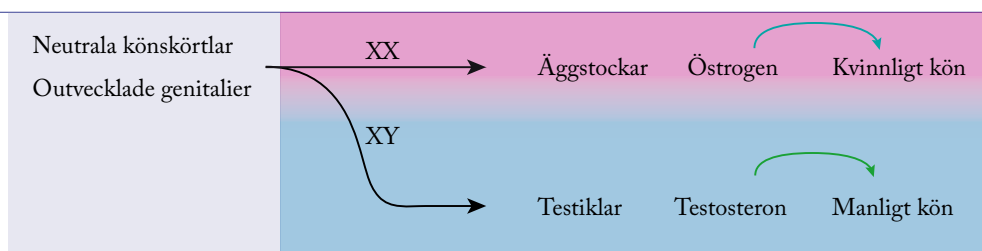
mental könsidentitet, sexuell orientering, socialt kön, transsexualitet

Bilder

- Biologiskt kön
- Klämodet markerar socialt kön
- Könsskillnader
- Skillnad i längd

Uppgifter

Diskussionsuppgifter:

3.3. Sexuell lust, kärlek, socialt samliv: Sid 134-137

Mål

- Att kunna diskutera vad som påverkar vår sexuella lust och uppfattning om sexualitet
- Att kunna se kritiskt på den bild av sexualitet som förmedlas via media
- Att känna till olika drivkrafter för parbildning och andra relationer
- Att ha kunskap om de olika samlevnadsformer som är vanliga bland djur

Begrepp

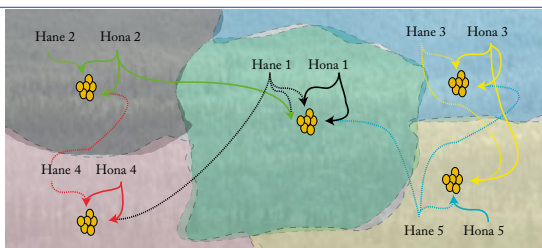
Hypersexualitet, asexualitet, PMS, monogami, polygami, harem

Bilder

- Kärlek
- Monogama relationer
- Otrohet bland fåglar

Uppgifter

Diskussionsuppgifter: 5, 6, 9

3.4. Människors relationer, parbildning, sexuell selektion: Sid 138-141

Mål

- Att känna till olika modeller för mänsklig samlevnad och inse att detta är något som ständigt förändras och påverkas av trender
- Att kunna diskutera de olika stegen vid parbildning och jämföra med mänskligt beteende
- Att förstå bakgrunden till att sexuell selektion i djurvärlden främst påverkar hanar och att kunna redogöra för mekanismerna

Begrepp

Kärnfamilj, regnbågsfamilj, luktsignaler, symmetrisk, resurser, revir, sexuell selektion, rituell strid

Bilder

- En svensk pappa
- Vad sjunger törnsångaren om?
- Kärleksfull beröring
- En attraktiv hane?
- Sexuell selektion

3.5. Människors val av partner: Sid 142-145

Mål

- Att kunna resonera om tänkbara exempel på sexuell selektion hos människor
- Att förstå bakgrunden till att män och kvinnor kan förväntas resonera på olika sätt när det gäller val av partner
- Att kunna diskutera vilka signaler vi reagerar på vid sexuell attraktion och partnerval

Begrepp

Könsdimorfism, skönhetsideal, fertilitet, mysk

Bilder

- Sexuella signaler?
- Svensk dansritual
- Goda resurser?
- Lukt som sexuell signal?

Uppgifter

Diskussionsuppgifter: 3, 4, 10

3.6. Sexuell hälsa, preventivmedel och abort: Sid 146-149

Mål

- Att kunna resonera om sexuell hälsa som en mänsklig rättighet och att förstå hur möjligheterna ser ut i Sverige och i andra länder
- Att känna till något om de lagar som definierar sexualbrott
- Att känna till vilka metoder som finns för att undvika och avbryta graviditet

Begrepp

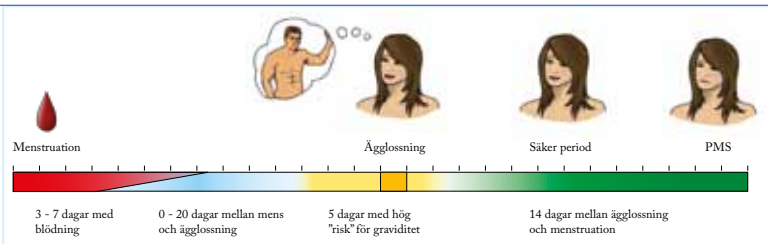
Tabu, incest, könsstympning, koppleri, säkra perioder, akut-p-piller, spiral

Bilder

- Sexuellt tvång
- Nattklubb för män
- Sexturism
- Säkra och osäkra perioder

Uppgifter

Diskussionsuppgifter: Paret på parkbänken

3.7. Sexuellt överförda infektioner: Sid 150-153

Mål

- Att känna till de viktigaste av de infektionssjukdomar som överförs vid sexuella kontakter
- Att veta hur man skyddar sig mot smitta och vilka behandlingsmetoder som finns
- Att kunna resonera om tänkbara orsaker till att de sexuellt överförda infektionerna ökar

Begrepp

Aids, kondylom, bromsmedicin, hepatit, antibiotika

Bilder

- Nattklubb i Thailand
- Skydd mot smitta
- Sexuellt överförda infektioner
- Schematisk bild av HIV

Uppgifter

Diskussionsuppgifter: 11, 12

